

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:			
Helyben.		Vidékre küldve:	
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	18 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50 .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	— . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 .
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos poszt sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Ünnepek után.

(Rákóczi ünnep és tornász ünnep.)

Országos jellegű és jelentőségű ünnepek zajlottak le Debreczenben az elmúlt két nap alatt.

Ide gyülekezett, itt virult a nemzet virágos kertje, az ország egy nagyobb részéből tornász diákjaink itt tartották meg fényes sikerű versenyeket, melyeknek lefolyásáról más helyt olvashatók a tudósítások.

Már az ifjúságnak a megjelenése ünneppé avatta a múlt napokat, de igazi szent ünnepségenket mégis nagy Rákóczi Ferencz fejedelmünk ünneplése képezte minékünk, melyben részt vett, egyesült Debreczennek minden hazafias eleme, hogy lelkét kitarva áldozzon a legönzellemben hazaszeretetének az oltárán.

Ez az áldozattétel elragadóan szép volt és időtlen időnkig emlékezetes marad a hazafias ünnepély minden résztvevői előtt.

Megelevenedett a nemes fejedelem, a nagy kor minden dicsősége, midőn Thaly Kálmán, Rákóczi történet írója ihletett ajakkal, ihletett lélekkel és a szeretettől virágzott tudással mutatott rá lehanyaglott dicsőségünkre, nagy erényeinkre, a hazaszeretet legnemesebb, legragyogóbb mintaképeire, hogy mi a kóros korszak fiai emelkedjünk; erősödjünk . . . Nem! Nem mulik el nyom nélkül Debreczen város Rákóczi ünnepe. Az ősz kurucz emlékbeszéde bizonyosan fűzetek alakjában fog a nép közt terjedni és világitani és Debreczennek is nagy becsületére válik, hogy a legszebb polgári kitüntetéssel élt ezen a napon, midőn köztisztelt nagyérdemű képviselőjét és a kuruczvilágnak vezér történetíróját Thaly Kálmán doktort ünnepi lelkesedéssel választotta diszpolgárainak sorába.

Egyik legszebb, legmeghatóbb fénypontja volt ez a Rákóczi ünnepnek és a kit a szeretet, tisztelet, közbizalom így kitüntetett, annak érdemeivel még lesz alkalmunk foglalkozni, most csak annyit írunk, hogy e nélkül teljes sem lett volna Debreczen Rákóczi ünnepe, éppugy mint a szent hamvak hazaszállításának megürgetésével is köteles kegyeletet rótt le ez a nemes város, melynek ünnepléseiről példát vehet az ország.

A magasztos és emlékezetes ünnepély lefolyásáról különben tudósítók a következőket írja:

A városháza nagytermében gyűlt egybe Debreczen törvényhatósági bizottsága, a tanács, a meghívott állami intézmények tisztikara, egyesületek, testületek kiküldöttjei.

Pontban nyolcz órakor harangzugás közepette indult el a menet az ev. ref. nagytemplomban tartott istentiszteletre.

Elöl városi és megyei díszbe öltözött hajduk haladtak két oldalt, majd Puky Gyula főispánnal és Kovács József polgármesterrel az élükön a városi tanács, a törvényhatósági bizottság a vármegye, kir. tábla., törvényszék, közjegyzői kamara, p. ü. igazgatóság üzletvezetőség, a többi állami hivatalok, egyesületek, testületek, intézetek és iskolák kiküldöttjei és végül a nagy közönség.

Festői látványt nyújtott a menetben a sok csillogó díszmagyar.

Díszmagyarban voltak dr. Thaly Kálmán, Puky Gyula főispán, Kovács József polgármester, Rásó Gyula alispán, Benedek János, Dobieczy Sándor orsz. képviselők, bessenyei Széll Farkas, Szeghő István táblai tanácselnökök. Kölcsey Sándor táblabíró, Igyártó Sándor, Szűcs Miklós, Vecsey Imre, Boczkó Sámuel, Bészler Károly, Abraham László, Roncsik Lajos, Király Gyula, Olah Károly, Körner Adolf, Wespzprém Zoltán, Szögyény János, Lestyán Adorján, Váczi János, Szabó Kálmán kamarai elnök, dr. Boldisár Kálmán, dr. Dóczy Emil, dr. Varga Lajos, Wespzprém István a hajdumegyei függetlenségi párt elnöke.

Az ev. ref. nagytemplom zsufolásig megtelt.

A 37. dicséret első versének éneklésével kezdődött az ünnepi istentisztelet. Majd a főiskolai kántus énekelte el a Hymnus első és utolsó strófáját.

Dicsőfi József mondott alkalmi gyönyörű, magas szárnyalású beszédet, mely nagy hatást tett a jelenlevőkre.

A kántus a szöveget énekelte végül pedig a gyülekezet zengte el a 179 dicséret 19-ik versét, mire az ünnepségnak ez a része véget ért.

A nagytemplom öreg Rákóczi harangja megkondult, jelezve, hogy az istentisztelet véget ért és az ünneplők elindultak.

A nagytemplomnál a tornaversenyen megjelent 1300 tanuló zászlók alatt sorakozott és várta a hatóságokat.

Ahogy a hatóságok kiléptek a templomból, mintegy varázsütésre felhangzott az 1300 ifju ajkáról a Himnusz.

A magasztos jelenet után a diákok két oldalt sorfalat képeztek és ezeknek kíséretében vonultak a hatóságok a főpiacon, Szent-Anna utcán át a róm. kath. templomba.

A róm. kath. templomot ez alkalomból virágokkal ékesítették fel.

Az ünnepi nagy misét dr. Wolafka Nándor vál. püspök czelebrálta fényes segédlettel.

Wolafka gyönyörű, fenkölt szavakban méltatta a nagy szabadsághős Rákóczit.

Tíz órakor ért véget az istentisztelet és akkor vonultak a tulajdonképeni ünneplés színhelyére, a városháza udvarára, ahol az ünnepi díszközgyűlés végbement.

Az udvart ez alkalomból pazarul feldíszítették. Vecsey Imre főjegyző felügyelete mellett, akinek indítványa volt különben annak idején az a szép, magasztos eszme is, hogy Rákóczy emlékezetét ünneplje meg Debreczen város törvényhatósága, személyesen ügyelt fel a díszítési, rendezési munkálatokra, melyet Gyöngyössy Viktor tervezett és végeztetett izlésesen.

Az udvart két részre osztották. A főbejáratától jobbra a Kossuth-utca felől állt közepén a díszes szónoki sátor. A szöszék mögött a magyar czimer, jobbra-balra a város és a Rákócziak czimerpajzsa. Két oldalt magas emelvények állottak számozott ülőhelyekkel, melyeken előkelő, díszes hölgyközönség foglalt helyet, közepén pedig zöld székek. Mindezt korlátok vették körül kék-sárga díszítésű oszlopok, zászlók és tölgyfalevél koszorúk. A szónoki sátor kék-sárga menyete fölött diadallal lengett Rákóczi kék-piros lobogója.

Az udvar másik részében padok állottak.

Elmult 10 óra, mire a hatóságok, a díszruhás ünneplők el foglalták helyüket a számukra megjelölt és fentartott helyeken.

Ekkor már roskadásig megtelt ünneplő közönséggel az udvar minden zuga, a városháza belső folyosóinak minden ablaka.

A díszközgyűlés.

A tanács, a meghívottak, az ünneplő közönség a róm. kath. templomban tartott istentisztelet után a városháza udvarán helyezkedett el, hol már akkor díszes és előkelő közönség foglalt helyet.

Az emelvényen Thaly Kálmán, Puky Gyula, Kovács József, Vecsey Imre, Abraham László és a tanács többi tagjai foglaltak helyet.

Ott voltak még: Kiss Áron, dr. Wolafka Nándor püspökök Benedek János dr. és Dobieczy Sándor orsz. képviselők, a pozsonyi Toldi-Kör küldöttsége, Széll Farkas és Szeghő István táblai tanácselnökök, Kölcsey Sándor táblabíró, Tolnay Kornél máv. üzletvezető, Faust Elek pénzügyigazgató, Szabó Kálmán kamarai elnök, dr. Szűcs Miklós törvényszéki elnök, Igyártó Sándor főügyész, Simonffy Imre ny. polgármester, Dienes Barna, Nemes Kálmán, Váczy János, Szunyogh Péter, Szögyény János kir. tanácsos, Csiky Lajos lovag, Hám János és Váradai Károly igazgatók, Wespzprém Zoltán vm. főjegyző, Wespzprém István, Lestyán Adorján, Boldisár Kálmán dr. Podolszky Béla, János, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Dicsőfi József, Csath Zsigmond, Varga Lajos, Dóczy Emil tb. alügyész, Boczán Elemér, Popovics István, Komlóssy Dezső, Géresi Kálmán, a törvényhatósági bizottság tagjai csaknem teljes számban stb. stb.

Az udvar másik felén a sárospataki főgimnázium növendékei állottak fel.

Kévessel 10 óra után nyitotta meg

P u k y Gyula főispán a diszközgyűlést a következő beszéddel:

Tisztelt közgyűlés!

Debreczen város törvényhatósági bizottságának f. évi márczius hó 30-án tartott közgyűlése elhatározta, hogy II. Rákóczi Ferenc örökdicőségű korszakának emlékét, e korszak kezdetének 200 éves évfordulója alkalmából, a mai napra kitűzött diszközgyűlés tartásával megünnepli. Erre az ünnepre gyűlt össze ez órában városunk törvényhatóságának bizottsága s bizottságunknak hazafias érzelmmel résztvevő illustis vendégei. Meleg érzelmmel üdvözlöm mindannyiát.

Nem lehet czéлом, sem feladatom, tisztelt közgyűlés ennek az elnöki megnyitónak szűk keretében II. Rákóczi Ferenc dicső korának történelmi nagy jelentőségét ismertetni, nem lehet feladatom akkor, midőn erre a feladatra az a férfiú volt szíves vállalkozni, a ki a Rákóczi kornak legavatottabb ismerője s a ki mély tudásával annak a korszaknak magasztos emlékeit bizonyára leghivebben fogja elibenk tární: hazánk nagyérdemű történetírója s városunk egyik országgyűlési képviselője, Thaly Kálmán ur. — Csak egyet akarok megjegyezni és ez az, hogy senki ne tartsa ezt az ünnepet akár az egyik, akár a másik politikai párt kizárólagos ünnepének. Ünnepe ez a magyar haza minden igaz fiának egyformán, — annak a hazának, mely bizonyára nem él vala 1000. évet, ha nem voltak volna hű fia, akik érette életüket aldozták — a nem is élne soká, ha nagyjai emlékének ápolásával a nemzeti érzés és öntudat erejét ében tartani többé nem tudná. Azért csak a haza iránt való köteleességet teljesítünk, a midőn annak a kornak, mely hazánk történetére oly ragyogó fényt hintett, őseinktől öröklött emlékét kegyelettel őrizzük és sértetlenül átadjuk az utókor számára. Minthogy pedig a mi 900 éves közjogunk szerint a haza fogalmában nemcsak a nemzetnek, hanem a koronának elválaszthatlan fogalma is benn van: bar hinnél el mindenki széles e hazában azt a törhetlen igazságot, hogy nemzeti öntudat erejének gyarapodásával szilárdul egyszersmind a koronának és a trónnak hatalma és fénye egyaránt.

És ezzel az ünnepi közgyűlést megnyitottam nyilvánítom s a szót Thaly Kálmán országgyűlési képviselő urnak adom át.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után Thaly Kálmán dr. állott fel, hogy elmondja ünnepi beszédét.

Gyönyörű, nagyszabású ünnepi beszédet mondott a Rákóczi kor legnagyobb kutatója és ismerője, mely a dicső kornak mesteri jellemzése, de különösen R. fekkölt, nemes jellemét magasztaló, mindeneket lebilincselő, magával ragadó dicsőítése volt.

Az emlékbeszédet bő kivonatban itt adjuk:

Thaly Kálmán elmondotta, hogy lelkes örömmel jött Debreczenbe s egyedül Debreczenbe, mert bár számos Rákóczi-ünnepre hívták, egészségi állapota miatt nem mehetett sehová. Majd belekezdett két óráig tartó, nagyszabású szónoklatába.

Debreczen azon városok között szerepelt, mely Rákóczit híván haza 1702-ben Lengyelhonból. S Debreczen volt az első sz. kir. város, mely önként hódolt meg a nagyfejedelemnek.

Soha hazánk annyi nyomort nem állott ki, mint I. Lipót kormánykodása alatt. Debreczen is megérezte ezt: Karaffa többet zsarolt egy év alatt e várostól, mint török-tatár

évtizedeken által. Ritterek jártak azon időn szerte ez országban, a török kiverését katonái vállalatnak tartották s idereseglett Európának minden hir- és Biberach-ja. A Kolo-nics dolgai csak kedveztek a fejtelenségnek; az 1687-ik évi IV. t.-cz. s az arany bulla 31-ik pontja hires clausulájának feladása, a hivatalos latinság és német nyelv; a protestánsok üldözése; Patak, Visegrád lerombolása: ezek a kurucz-kor közvetlen előzményei. Még Debreczenből is kiakarták üldözni a protestánsokat, akiknek pedig akkor is már ez a város volt mentstváruk.

E nehéz idők fényes megváltói voltak. A linezi béke megalkotója, I. Rákóczi György, ennek csatában elhullott Ferencz fia, majd II. Rákóczi György s ennek és Zrinyi Ilonának nagy fia, II. Rákóczi Ferencz egytől-egyig ragyogó nagy nevek. A kis Ferencz Munkácson ágyudörgés közt nevedekett. Tizenkét éves korában Bécsbe vitték, hol Zimmermann nevű jezsuita tanára a térképhez vitte és Munkácsot kerestette elő vele. A kis fiu szeme könybe borult. A páternek, aki megindultsága okát kérdezte, így felelt:

— Impossible est tam cito oblivisci (Nehéz ily gyorsan feledni).

Latinul már jól beszélt. 17—18 éves volt, mikor Bécsből sógora, Aspremont gróf kiszabadította. Nagykoru lett s Lengyelországba ment Beresenyihez. Itthon azalatt a spanyol örökösödési háborura fogdosták a katonákat. Debreczenről s vidékéről a Bago-si-gyalogosokhoz es a Gyulai huszárokhoz toboroztak. A kik menekültek a kötel elől, Esze Tamás s társai vezetése mellett az erdőkbe vonták magukat. De toboroztak a szabadságharczra is, Szalontai 4000 hajdut irt össze, akik ígérték, hogy Rákóczi hadában harcolni fognak. Biharban is hajdu ember, Deák Eerecz volt az összeiró. — Mikor elég ember volt, ment az üzenet Lengyelhonba, hogy küldjön Rákóczi legalább zászlókat. Rákóczi ott volt a sezsámi várban s mikor a császár az ő kiadatását kérte, a lengyel követ az udvar előtt kardjára csapott s azt mondta:

— Nye pozvolem! — (Ezt nem tehetjük!)

Hívták haza a fejedelmet, mert itthon nagy volt a nyomoruság. Bakó János váradí nagyprepost például Debreczenbe jött s ka holikus czelra kérte átadatni a ref. templomokat. — Követelte a kollegiumot is s azt, hogy a város építtessen kath. templomot. Debreczenben akkor csak egy katolikus ember volt. Palugyai Lénárt, ezt is úgy hívták, hogy nem idevaló. A város felmondta az engedelmességet, óvast tett, mire Bakóék kivonultak. Ez időben Mónay Pál debreczeni ferfiu toborozta a kuruczokat s Rákóczitól kapott is egy „Istenért, hazáért, szabadságért“ feliratu zászlót, levelet és pátenseket. Ez 1703. majus 12-én történt. 22 én, Beregszászon az országos sokadalmon kitűzték a Rákóczi zászlait. A pátensek botokba rejtve repültek az ország minden részébe.

A debreczeni tanács követséget küldött a kassai osztrák generalishoz, a nyílt üzenettel, hogy: — Tiszteltetjük Leopold császár urat, a ki olyan régen nem tartott országgyűlést, s egyben izenjük pedig, hogy mi meghódolunk Rákóczinak. Mikor a fejedelem leereszkedett a hegyekről. Debreczen átüzent, hogy csatlakozik hozzá. A tiszai sánczok bevétele után ez meg is történt. A fejedelem csapatai junius 17-én megszállottak a péterfia kapunál, 24 én már egész se-reg kurucz volt a városnál s 26-án maga

a fejedelem is Sámson és Debreczen közé érkezett már. — Elébe Dobczi István főbíró és Csipkés Komáromi György, a későbbi bihari alispán 27-én mentek ki és letették a hűségesküt. Rákóczi még visszatérve s bevette Kállót hol ágyukat is szerzett, majd bevette Kisvárdát és Diószegyet s augusztus 2-án bejött Debreczenbe, hol a nagyérdön ütött táborn. A hajduk Deák Ferencz, Szemere László és Budai István alatt három huszarezredett (6000—6500 embert) adtak neki. A város ezer puskát, ugyanennyi pár pisztolyt, kardot, köpönyeget, kalapot és — kötelet adott, ez utóbbit a tiszai komp átjárójának bevehetéséhez. Rákóczinak első nyomtatványa, a tábori imádság, aztán rengeteg protekciós levele, felhívása mind itt készült a városi nyomdában. Innen tudósította XIV. Lajost is, itt szerelték fel katonasággal. s itt épült az első kurucz-kóház is. Itt kezdődött szervezése a harc-nak, melynél hosszabb ideig (8 év) és elkeseredettebb módon nem harczoit soha a magyar.

Rákóczi erdélyi fejedelem lett s mikor a külföld is elismerte hadakozó félnek, Bécs-köl ígérgettek neki óriási földeket, rangot, lengyel koronát, csak hogy hagyja abba a harc-zot. Rákóczi azt mondta, hogy ő a hazaért tesz mindent. S harc-zolt, küzdött, még a rettenetes pestis ellen is, mely seregét tönkre tette s Debreczen lakosságának egy-harmadát is elpusztította. Ez volt a tördő-fés; ezentul lehanyatlott a kuruczok csillaga. Az utolsó nyílt csata itt volt a szoboszlói Vervölgyön. A kuruczok nem akartak kard-csapás nélkül feladni Debreczent. Nyuzó Mihály 3 ezreddel kiment a péterfiai kapuhoz s ott hadakozott kétségbeesetten, de hiába. Azután Rákóczi is beüzent, hogy adják át Pálffy-nak a várost. Ez meg is történt, de Debreczen sokaig ellenkezett. Előbb régi taktikájával akart élni: 1705—6—7-ben, mikor a németek atvonultak a városon és dultak-fosztogattak, a lakosság keseredve vonult ki és megvetéssel leste, hogy mint pusztítják lakhelyét. De most végleg megadta magát.

A fejedelem Rodostóba ment. Beszédét a következő fekkölt szavakkal fejezte be:

Ha valaha nemesen viselte magát, rodostói élete iránt teljes bámulattal kell eltelnünk. Itt zárta le szemeit, azzal a bölcsesség, méltóság, vallásos érzülettel, mely isten iránti bizalmában eltöltötte. Elzaran-dokoltam oda, még néhány terem is meg van ahol ő lakott, ma kertje helyén temető van. Megírtam, hogy minő hangulat fogott el a márványtenger zugásánál, azt is, hogy én takartam koponyáját bibor bársonyba két kezemmel és úgy raktam be egy czéd-rusfa ládába. Hoztam haza emlékeket. Tudjuk, hogy a hamvainak legutóbb is 52 törvh. kérte hazaszállítását.

Igen szép vonása a magyar nemzetnek, hogy a nagyjairól, kivált a szabadsághősökről nem feledkezik meg, ha valaki méltó arra, az a szeplőtlen tisztaság Rákóczi emléke valóban méltó. Debreczen szab. kir. városa volt az első, mely önként meghódolt R.-nak, most is a törvényh. között méltó utódai Önök őseiknek, mert a törv. hatóságok között első a debreczeni, amely ezt az ünnepélyt rendezte Rákóczi emlékének, — egyes különösen ifjusági egyletek rendeztek ugyan — és mikor ezt a legkompetensebb napon, május 22-én méltóztatott elrendelni, hogy megünnepejjék, a város tanácsa, a közgyűlés, a polgárság hazafias, kegyeletes visszaemlékezésével adózott s a legszebb példát mutatta az országnak. Ime

Az Otthon kávéház

mélyen tisztelt vendégeit értesitem, hogy a kávéházat ujonnan renováltattam és azt nagy pompával fővárosi mintára fényesen berendeztem. Mélyen tisztelt vendégeim kényelmére az **udvarkert** csinosan berendezve rendelkezésére áll. Kávéházamban, mely a **polgárság kedvencz szórakozási helye**, mint eddig, úgy ezután is nagy gondot fordítok a pontos kiszolgálásra. Tisztán kezelt borok s egyéb kávéházi italokról kezeskedem.

Tisztelettel **ROSENBERG SIMON** kávé.

az alföld szive megdobbant, Debreczen városa Rákóczi iránti kegyeletét most 200 éve is fentartotta; ma is nehéz napokat élve, Rákóczy, Kossuth két nagy szabadsághős emlékét hiven ápolja. Én tehát e városnak immár mondhatom régi szolgája, 21 esztendeje az első kerületet van szerencsém képviselni, én hódolva meghajlok Debreczen nagysága, hazafisága előtt és végtelen megtiszteltetésnek veszem, tán életem legszebb momentumának, hogy engem méltóztattak felszólítani arra, hogy ezt az emlékbeszédet megtartsam. Köszönöm ezt a példás figyelmet, mely hosszú szónoklatom alatt sem lankadt. Köszönöm különösen Debreczen méltóságos főispánjának, polgármesterének, többi előjáró urainak, kik csekélyszemélyemre gondoltak, én kedves kötelesség gyanánt örömmel vállalkoztam e megtisztelő tisztségre, melylyel engem megbiztak.

Lelkes, perczekig tartó éljenzés és tapsal jutalmazták a jelenlevők Thaly Kálmánt a nyújtott ritka élvezetért.

V e c s e y Imre főjegyző olvasta fel ezután a tanácsi határozatot, melyben kimondja a tövényhatóság, hogy újból felírja a törvényhozáshoz Rákóczi Ferencz halmvainak hazaszállítása iránt és hasonló felirat elküldésére kéri fel a társtörvényhatóságokat.

Egyben elhatározza a közgyűlés, hogy megfesteti Rákóczi képét a közgyűlési terem részére.

Egyhangy lelkésedéssel fogadták el a hazafias határozatot, melynek végrehajtásával a tanácsot biztak meg.

Thaly Debreczen diszpolgára.

Kovács József polgármester szólott ezután. Lelkes szavakban méltatta Thaly Kálmának a nagy tudósnak, jeles történetírónak érdemeit, kit olyan szoros kötelek fűz Debreczenhez és indítványozta, jutalom adja a város Thaly Kálmánnak azt, ami a legnagyobb, fogadja el Thaly Kálmán Debreczen diszpolgárságát.

A városháza falai visszhangzottak az éljenzéstől, mely egyhangy lelkésedés volt bizonyítéka annak, milyen örömmel választotta meg Debreczen városa Thaly Kálmánt diszpolgárául.

Thaly Kálmán mélyen meghatva köszönte meg a nagy kitüntetést, melyet mindennél többre becsül.

Kevéssel egy óra előtt rekesztette be Puky főispán a diszközgyűlést, mely maradandó emlékü lesz a város történetében.

Kerületi tornaverseny.

Két napon át egy darab klasszikus Hellas szállt le Debreczenbe, az olympiai játékokkal. Folyó hó 21 és 22-ik napjaira egész kelet magyarország disze, virága, reményteljes ifjusága gyűlt városunkba, nemes vetélkedésben mutatva ki duzzadó ifju erejét s a kik e versenyt látták, akik annak tarka képeiben, bámulatos mutatóványaiban gyönyörködtek, bizonyára soha nem fogják elfelejteni Debreczennek ezt az olympi játékát, s látván a sok ifju erős, reményteljes tavaszi rügyet hazánk ezeréves törzsén, bizonyára a hazafiúi reménység vesz szívében erőt, mert hisz lesz gyümölcs az onafán, melynek ilyen a virággal!

Uj szabó üzlet.

Üzletemet a mai igényeknek megfelelően nagyvárosi modorban vezetem s evégből kitűnő munkaerőkről gondoskodtam. Hosszu évi tapasztalataim, valamint legjobb igyekezetem és szolid elveim reményleni engedek, hogy kifogástalan munkával a t. közönség meglegedését ki fogom érdemelni. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel **INCZE SÁNDOR.** férfi szabó és szabász.

Ma vonulnak haza a jól végzett munka és a megérdemelt jutalom érzetével szívükben, ma hangzik utoljára városunk utcáin zengő dobpergésük, harsogó kürtszavuk, melytől két napon át volt hangos a város.

Két napon át élvezték városunk vendégszeretetét, s hisszük, hogy ők sem fogják egyhamar elfelejteni az alföldi magyarság e főerőségét, hisszük, hogy megtalálta az utat szíveikhez ez a szintiszta magyar levegő.

A kerületi tornaversenyről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Mozgalmas, eleven volt csütörtök egész délelőtt a város, de ez a mozgalmasság a kora délutáni órákban hatalmas arányokat öltött. Ünnepi ruhába öltözött nép tolongott az utcákon, egész csapatok szállottak meg a helyi vasút állomásait. Kocsi-kocsi után robogott — s megindult a néparadat a nagyerdei sporttér felé. Délután felháromtól kezdve dobpergés mellett vonultak a főutcán zászlók alatt, tanáraik vezetésével az egyes intézetek növendékei. A kollegium volt a gyülekező hely, a melynek hatalmas udvarát felháromra már teljesen betöltötték a tornász csapatok. A főiskola udvarán Tóth Mihály debreczeni főiskolai tanár, a verseny főrendezője fogadta táborkarával, az intézőbizottság tagjaival a csapatokat. Betürendes oszlopban állította fel a csapatokat. Az első volt Arad, azután jött Belényes, utolsóelőtti Sepsi-Szent György, a menetet Szentes zárta be. Pont három óraker indult el a menet az udvarról Tóth Mihály vezetésével. Elöl az Egyetértés zenakara haladt, tüzes, magyar indulókat játszva. Az utca mindkét részét, a nagytemplom előtti teret óriási közönség foglalta el.

A mikor a menet a nagytemplomnál az Egyháztérre kanyarodott, felhangzott a jelszó:

— Irány a Csokonai szobor!

A csapatok katonai feszességgel lépkedtek be a szép Csokonai kertbe, a hol aztán felejthetetlen látvány folyt le. Az ezerháromszáz diák meghajtott zászlókkal tisztelgett a nagy lantos szobra előtt s ha jó Vitéz Mihály lepillantott égi lakásából, bizonyosan nagy öröme tellett az ünnepi defilozásba. A Csokonai kertből aztán a Péterfia-utcára kanyarodott ki a menet. Az utcát, sőt a Nagyerdő hosszu fasorát is mindkét oldalon néptömeg szegélyezte be s a tornászokat szünet nélküli éljenzés fogadta.

Egész Debreczen kint volt csütörtök délután a nagyerdei sporttérén. A tribünök, a félkörben felállított messze nyuló ülőhelyek zsufolásig tömve voltak közönséggel.

A tribün előtti téren foglaltak helyet a notabilistások, a kik közül a következők neveit jegyeztük fel: Kiss Áron református, dr. Wolafka Nándor róm. kath. püspök, gróf Dégenfeld József egyházkerületi főgondnok, főrendiházi tag, Puky Gyula főispán, Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Wieber Adorján, Vogel Pál ezredes, Dobieczy Sándor képviselő, Bernáth Elemér kir. táblai elnök, Oláh Károly, Király Gyula, Szabó Kálmán, Csóka Samu, Géresi Kálmán, Dóczy Imre főigazgatók, az összes tanintézetek igazgatói, tanárai stb.

Fél négy volt, amint a tornászcsereg a sporttérre megérkezett s az Egyetértés zenakarának hangjai mellett tisztelegve elvonult a birói páholyok előtt. Azután oszlopokba

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Debreczenben **Kossuth-u. 8 sz. alatt** a színház mellett (Dr. Rothschnek ur gyógyszer-tára tőzszomszédságában) egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett **férfi szabó üzletet** nyitottam. Raktáramat dusan felszereltem bel- és külföldi szövetekkel, különösen a legújabb

vonult fel s vigyázz állásban maradt. A nagy tribün melletti emelvényre pár percz mulva Mácsay Sándor főiskolai énektanár lépett fel s jelt adott a Hymnusz éneklésére. Ezerháromszáz ajakról csengett fel a nemzeti zsoltosma lelket emelő hangja, a melyet a közönség feiállva és kalaplevéve hallgatott végig.

A Hymnusz után a szabadgyakorlatokat mutatták be. Ez is hatalmas színes látvány volt. Az óriási tömeg Tóth Mihály tanár vezényszavára igen szépen s precízen hajtotta végre a gyakorlatokat s az óriási közönség lelkesen megtapsolta az ifjakat.

A szabadgyakorlat után csoporttornázás volt szereken (versenyen kívül). Minden intézetből egy-egy csoport mutatta be a korlaton és a nyújtón ügyességét. A csapatornázás alkalmával kitűnt ügyességével a kisujszállási, nagyváradai reáliskola, sárospataki és hódmezővásárhelyi tornász csapat. A csapatornázás után az intézőség jelt adott a főversenyek megkezdésére.

Első nap a magasugrás, sulydobás, rudmászás, kötélmászás, síkfutás, távolugrás stafétafutás és kötélhuzás folytak le. A többi verseny eredménye a következő:

Rudmászás.

A rudmászásban csak a debreczeni középiskolák III. és V. osztályu növendékei vettek részt. A harmadosztályu növendékek közül I. díjat ezüstérmét nyert az ev. ref. főgimnázium növendéke Szabó Lajos, II. díjat az állami főreáliskola növendéke Moics Pál, a negyedik osztályból I. ezüstérmét a ref. főgimn. Rácz Antal, II. bronzérmét ev. ref. főgimn. Géresi Ferencz.

Kötélmászás.

A kötélmászásban a különhöző tanintézetek V., VI., VII., VIII., osztályu növendékei vettek részt.

Az eredmény ez:

V-ik osztály. I. díjat, ezüst érmét nyertek: Lautner János (békés csabai ág. ev. főgimn.), Kutlik Sándor (szarvasi ág. ev. főgimn.), Pálffy János (debr. tanitók.)

II-ik díjat bronz érmét nyertek: Kurdi Sándor (debreczeni tanitóképezde.), Klein Jakab (debreczeni főreálisk.), Szarukan N. (aradi főgimn.)

VI-ik osztály. I. díjat, ezüst érmét kaptak: Horti János (szarvasi főgimn.), Altmann Rezső (aradi főreálisk.), Tóth Imre (debreczeni tanitók.)

II-ik díjat, bronz érmét: Sztaiy János (hódmezővásárhelyi ref. főgimn.), Medgyesi Gábor (debreczeni ref. főgimn.), Fehér István (debreczeni felső keresk. isk.)

VII-ik osztály. I. díjat, ezüst érmét nyert: Pelle János (lugosi állami főgimn.), Bornemissza J. (sárospataki főgimn.), Bakos István (debreczeni tanitókép.)

II-ik díjat, bronz érmét: Székács József (kolozsvári ref. főgimn.), Toldy László (nyiregyházi főgimn.), Kádár István (debreczeni ref. főgimn.)

VIII-ik osztály. I. díjat, ezüst érmét: Balogh Miklós (nyiregyházi főgimn.), Jakab József (sárospataki tanitókép.), Sarka Béla (debreczeni ref. főgimn.)

II-ik díjat, bronz érmét: Járai István (kolozsvári ref. főgimn.), Elefánt János (szarvasi főgimn.), Rázsó Ferencz (kisujszállási ref. főgimn.)

Síkfutás.

A síkfutásban szintén csak a debreczeni középiskolák növendékei vettek részt.

I. díjat ezüst érmet nyertek a III-ik osztályból Pollacsek Jenő (főreálisk.). a IV-ikből Balogh János (ref. főgimn.)

II-ik díjat, bronz érmet: Molnár Albert (debr. ref. főgimn.), Rácz Antal (debr. ref. főgimn.)

Távolugrás.

Igen szép eredménnyel folyt le a távolugrás. A verseny eredménye különben a következő:

V-ik és VI-ik osztályok: I. díjat, ezüst érmet nyertek Kocziha János (Csaba), Motesiczky Pál (debreczeni róm. kath. főgimn.), Czirják István (debreczeni felső keresk.), Rácz Andor (hódmezővásárhelyi főgimn.), Koráb János (Csaba.)

II-ik díjat, bronz érmet: Margu Árpád (debreczeni tanítóképezde.), Dögei Kálmán (szentesi főgimn.), Szatmári Béla (aradi főgimn.), Vári Sándor (békési főgimn.)

VII-ik és VIII-ik osztályok: Első díjat, ezüst érmet nyertek: Falusy Alajos (nagykárolyi főgimn.), Engel László (debreczeni felső keresk.), Somodi István (kolozsvári ref. főgimn.), Midea Széver (belényesi görög kath. főgimn.)

II-ik díjat, bronz érmet: Tóth Elek (sárospataki főgimn.), Kurek Pál (nyiregyházi főgimn.), Moravcsik József (szarvasi főgimn.), Szegedi Géza (debreczeni ref. főgimn.), Kovács Gábor (sárospataki tanítóképezde.)

Staféta futás.

Mondhatni a staféta futás volt a verseny legizgatóbb pontja. A közönség lázas érdeklődéssel nézte az ifjak versenyzését. Biztatásban, éljenzésben nem volt hiány. Az eredmény a következő:

Ezüst érmet nyertek: Hisem János, Littkei György, Jakab József, Kovács Gábor (sárospataki állami tanítóképezde.) Klein Ármán, Hegedüs György, Schöntag Alfréd, Pető Lajos (debreczeni főreáliskola.) Somodi István, Joó József, Nagy Endre, Török Pál (kolozsvári ref. főgimn.), Ormós Lajos, Bertalan Imre, Medgyesi Gyula, Erdői Lajos (debreczeni ref. tanítóképezde.)

Bronz érmet nyertek: Matócsy József, Tomm Barna, Fehér István, Engel László (debreczeni felső keresk. isk.). Berrár Szerafin, Medrea Aurél, Kacsiszofszky Pál, Karányi Barna (aradi főgimn.), Szegedi Géza, Szabó Antal, Májerszky Jenő, Sáfár László, (debreczeni ref. főgimn.) Matesický Pál, Uj Sándor, Fényes Jenő, Unger József (debreczeni róm. kath.)

A stafétafutás után kötélhuzás volt, a melyben nyertek: Szarvas, Nagyvárad, Erzsébetváros, Kolozsvár, Hódmezővásárhely, Békés és Debreczen (2) középiskolái.

Második nap.

Hasonló nagy érdeklődés mellett ment végbe a kerületi tornaverseny második napja.

A szabadgyakorlatok bemutatása után kezdődtek a versenyek. Fülelabda verseny nyel kezdődött a program. Három-három tanintézet mérkőzött egymással. Különösen szép volt a lugosi és a debreczeni, továbbá a szarvasi és debreczeni gymnasium küzdelme. Az eredmény a következő:

Oklevelet nyertek: debreczeni főreál, debreczeni róm. kath., nagykárolyi róm. kath., belényesi görög keleti, debreczeni ev. ref., nyiregyházi ág. ev., kisujszállási ev. ref., miskolci ev. ref. és aradi főgimnázium mok mérkőzése.

A fülelabda versenyek után játékokat mutattak be.

**Hatóságilag engedélyezett
üzletfelosztási
végkiárulás.**

A díjak kiosztása.

Géresi Kálmán tankerületi főigazgató jelt adott ezután az oszlopokba való felállításra. Megperdültek a dobok s pár perc alatt ismét katonás rendben volt a hatalmas tábor. Az öt tanintézet győztes tizes csapata egymás mellé sorakozott.

Először is a debreczeni csapat kapta meg a díjat. Ez a csapat nyerte el az ezüstkürtöt; mind a tíz tornász ezüstérmet kapott, az intézet pedig diplomát. Szegedi Géza pedig, a ki a versenyek alatt különösen kitűnt ügyességével, aranyérmet kapott. Thaly Kálmán orsz. képviselő pedig két ezüstbe foglalt libertást adott át a csapat tanárának Tóth Mihály főiskolai tornatanárnak.

A második díj nyertese a hódmezővásárhelyi főgimnázium volt. Ez az intézet a gróf Bethlen Ödön által adományozott ezüstserleget, tíz ezüstérmet és két libertást kapott. A libertásokat Thaly Kálmán adta át Szappanos Károly tornatanárnak.

A szarvasi főgimnázium oklevelet, tíz bronzérmet nyert és két libertást kapott.

A debreczeni ref. tanítóképezde oklevelet tíz bronzérmet és két libertást, a debreczeni főreáliskola szintén oklevelet, tíz bronz érmet és két libertást kapott.

Ezután a többi intézetek győztes diákjai vonultak az emelvény elé, a kiknek Géresi Kálmán adta át a díjakat Díjosztás után a Szózatot énekeltek el aztán rendben elvonultak a lövölde mögötti tere gulyáshus lakomára.

Vacsora az erdőn.

A díjkiosztás után a tornácszesapat a nagyerdei lövölde melletti tisztásra vonult, a hol hosszú asztal mellett foglaltak helyet. Gulyáshust, bort ásványvízzel kaptak a tornászok, a kik természetesen farkas étvágygyal költötték el a magyaros vacsorát. Az érdekes bankettet végignézték Thaly Kálmán, Benedek János, Dobiecky Sándor képviselők, Kovács József polgármester és a városi tanács több tagja. A diákok lelkes ovációban részesítették Debreczen diszpolgárát Thaly Kálmánt, a ki a sárospataki diákokkal sorba kezelt fogott.

Az ifjuság nyolcz óra után vonult be vidám dalolás közt a városba. Az egyes intézetek növendékei a mai nap folyamán utaznak vissza városaikba.

Bujdosó kurucz dala,

(1711.)

Felleg borul a beszéki sziklára . . .
Hej, szomorú a magyarnak világa!
Szegény kurucz, két orcáján köny perog,
Ráborul a jó lovára, kesereg.

Késő éjjel; hullanak a csillagok,
Hazájokból bujdosnak a magyarok,
Elbujdosnak szabadságot keresni:
A rabházat szabadokul szeretni.

Kikelet van, fecske, gólya visszatér —
Minekünk meg most köszöntött bé a tél,
Mi most szállunk . . . merre? isten tudja csak!
— Arra, hol nem csörgnek síró rabvasak.

Kengyelben van már a lábam, indulok,
Hajh, de százszor vissza-visszafordulok . . .
Fáj a szívem, sír a lelkem, ha látom,
Hogy ki az ur már ezután hazámon!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy más vállalkozás miatt

**kézmű, vászon, rövidáru
kereskedésemet felosztatom.**

Az összes áruk felette olcsó árért adatnak el. — Berendezés eladó.

Tisztelettel **MAYERING GYULA.** Piacz-utca.

Ködbe borul erdő, vár, hegy, völgy, határ,
Lovam lába Lengyelország felé jár;
Busan ballag a trombita szavára:
Hej, de nem úgy, mint egykor a csatára!

Régi kardom a sok harczon csorba lett,
Gyöngyház-rakott karabélyom elrepedt,
Megéreztek e hívséges fegyverek,
Hogy a kurucz eztán már csak kesereg!

Tarsolyomról a szkófiom fesledez:
Rabházamtól elválásom képe ez;
Szomorú lesz bujdosásom, életem —
Mégis megyek: szabadságom szeretem!

Büszke vagyok, megalázzam magamat?
Lehajtsam a vasigába nyakamat? . . .
Igaz, nemes, nyakas kurucz nem hajol,
Inkább elteng az ég alatt, valahol!

Ha Rákóczi bujdoshatik: mért ne én? . . .
Megverne az isten, ha nem követném!
Nagyobb lesz ő bujdosva is, mint azok,
A kik miatt számkivetve sanyarog.

— Megyek immár nagy idegen országba
Országtalan fejedelem szolgája;
Inségiben hivebb hive maradok —
Igy szokták azt az igazi magyarok!

Thaly Kálmán.

NAPI HIREK.

Breuer Mór.

A mai kor gyermeke büszkén szokott hivatkozni ő-ei díszes sorozatára; de vajjon azok az ősök, — ha feltámadnának, hivatkoznának-e hasonló büszkeséggel az ő unokájokra? Ime, egy egyszerű nevet foglaltunk gyászkeretbe, melynek viselőjét nem az ősök érdeme tette előttünk nevezetessé: de becsületesen teljesített egyszerű polgári foglalkozás tisztességén kívül különös érdemet szerzett magának azzal, hogy ő adta e városnak egyik legnagyobb érdemű, kiváló polgárát: dr. Bakonyi Samut, Debreczen sz. kir. város II-ik vál. kerületének nagy tehetségű s tiszteletben álló országgyűlési képviselőjét.

Pártunk kiváló oszlopának gyászában azzal a szeretettel osztozunk mindannyian párthivei és barátai: mely méltán megilleti őt, kinek fényes szellemi tehetségeinél csak lelkének nemessége s szívének -jósága nagyobb.

Ezt a nemes szívet szoritotta most össze a sajgó fájdalom, midőn jó édes atyját vesztette el a szerető fiu.

Dr. Bakonyi Samu épen távol Debreczentől, Máramaros-szigeten teljesítette kettős hivatalának egyikét, a bűnügyi védői tisztet — hol egy nagyobb bűnperben már két hete fáradozik —, midőn a lesújtó távirat elhunyt édes apja ravatalához szólította. S míg Debreczen népe a Rákóczi-emlékünnepen lelkesedett a debreczeni polgárság egyik vezérének Thaly Kálmánnak gyújtó hatású emlékbeszédén: a füg-

getlen polgárságnak, Rákóczi népének másik jeles vezére szomorkodó szívvel kísérté utolsó útjára Istenben megboldogult édes apját.

Elhunyt öreg polgártársunkat nemcsak derék fiuval s kedves leánynyal, de hosszú élettel is megáldotta a sors: 80 esztendő élte s élete végéig szorgalmasan munkálkodott hivatása egyszerű körében. Szabó volt, a kollegiumi ifjuság és a gazdászok kedvelt szabómestere, kik közül még az utóbbi években is sokan felkeresték a „jó öreg Breuer bácsi“-t.

Egyszerű, igénytelen, kevés szavu, de meleg szívű, áldott jó ember volt a megboldogult; áldja meg a magyarok Istene még a haló porában is, a mért nekünk: az egész hazának azt a derék fiút adta.

A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalommal tudatjuk felejthetetlen jó atyánk, apósunk, nagyatyánk, Breuer Mórnak élete 79-ik évében, f. évi május hó 20-án éjjel, hosszas betegség után bekövetkezett elhunytat. A boldogult hült tetemei folyó hó 22-én pénteken d. e. 10 órakor Piazz utca 87. sz., dr. Losonczy-féle háztól az izraelita sírkertben helyeztetnek örök nyugalomra. Debreczen, 1903. május hó 21-én. Dr. Bakonyi Samu, Bányász Zsigmondné Breuer Terka gyermekei. Dr. Bakonyi Samuné szül. Mezey Ceczília menyé. Bányász Zsigmond veje. Unokái: Bakonyi Endre, László, Piroska, Bányász Erzsébet és Pista, az összes rokonság nevében is.

Istentisztelet.

Holnap vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg: Nagytemplomban: Jánosi Zoltán lelkész. Kistemplomban: Csighy Andor s.-lelkész. Ispótytemplomban: Sáfrány Lajos s.-lelkész. Újtemplomban: Harsányi Pál s.-lelkész. Csapókeri imaházban Kovács János népisk. felügyelő.

Az ágost. hiv. evang. templomban délelőtt 9 órakor Materny Lajos főesperes, 10 órakor Máté Károly segédlelkész végzi az istentiszteletet.

Kik építik a lelenczházat?

A debreczeni állami gyermekmenhely építésére beérkezett pályázatokat elbírálta az evégből kirendelt bizottság és az eredményt ma délelőtt 11 órakor hirdette ki a városházán. Szívesen és örömmel ösmerjük el, hogy a bizottság figyelemmel volt a helybeli ipar tengésére és a munkálatok kilencz tized részét, azok kivételével, melyeket helybeli iparosok nem készíthetnek, debreczeni vállalkozókkal készítteti el. Az eredményt Puky Gyula főispán elnöklésével tartott bizottságban Ibl Lajos műépítész hirdette

ki. A bizottság a következők ajánlatait fogadta el:

A föld és kőműves munkákra Berger Jenő (68412 k. 66 f.); a kőfaragó munkára Berger Jenő (10703 k. 53 f.); a vasművekre Danubius r. t. Budapest (7405 k. 80 f.); az ács munkákra Horváth József (8196 k. 15 f.); tetőfedésre Berger Jenő (2842 k. 27 f.); a bádigos munkákra Pöllmann és Kurz Budapest (5719 k. 05 f.); az asztalos munkákra Blasaovich Mihály és társa (6723 k. 20 f.) a lakatos munkára Blaskovich Mihály és társa (5487 k. 84 f.) a mázoló munkára Blaskovich Mihály és társa (3573 k. 77 f.); a szobrász munkára Berger Jenő (1252 k.) az üveges munkára Lám Sándor (1857 kor. 17 fil.); a padozat munkára Berger Jenő (5955 kor. 58 fil.); a szobafestő munkára Thieszen Arthur (938 kor. 67 fil.); a kályhák szállítására Zvillinger J. Budapest (2727 kor. 60 fil.); a villámhárítók, telefon, villamos csengő berendezésre Földvály Mihály (643 kor. 86 fil.); a kárpitos munkára Paska N. Budapest (556 kor. 60 fil.); az elszigetelő munkára Heidelberg dr. Budapest (425 kor. 75 fil.); a keramit munkára Magyar keramia r. t. Budapest (4022 kor. 45 fil.); a felvonógépekre Haberland és Szabay Budapest (1080 kor.) a vízvezetéki munkálatokra Pöllmann és Kurz Budapest (16.968 kor. 42 fil.); a világító testekre Berger Jenő (1465 kor. 80 fil.) Az építést a jövő hét végén kezdik meg.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Nagy Lajos—Honfi Mária, Gönczi Lajos—Horváth Johanna, Nagy Lajos—Porics Julianna, Széll István—Sinay Margit, Molnár István—Marosi Róza, Autoni Alfonz—Neubauer Erzsébet, Ókrös József—Balla Zsuzsanna, Holozsán György—Szabó Julianna, Suba András—Kocsis Julianna, Kiss Imre—Takár Erzsébet, Cseke Gábor—Kaszás Eszter, Szakmáry István—Balog Erzsébet, Szabó István—Varga Mária, Szabó István—Fazekas Julianna. — Összesen 14 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálhíradásokat jelentettek be: Montlika András 3 éves, Pogány Erzsébet 27 éves cseléd, Kis Lajos 3 hónapos, Kreisel Kálmán 1 hónapos, Nagy Sándor 29 éves lakatossegéd, Bárdos Ödön 25 éves joghallgató, Nagy Gyula 6 hónapos, Kovács Mihály 70 éves kisbirtokos, Takács Jenő 2 éves, Löki Julianna 5 hónapos, Bozóky Margit 3 napos, Szilágyi Mária 7 éves, Grünberger Eszter 25 éves cseléd, Sallay Mihály 74 éves kisbirtokos, Juszku János 53 éves napszámos, Szabó Julianna 52 éves napszámos, Német Mária 19 éves kefégyári munkás, özv. Mátyás Jakabné Weisz Iona 42 éves, Papp György 5 hónapos, Szatmári Róza 8 hónapos, László Mária 2 éves, Radics Mihály 73 éves napszámos, Farkas András 70 éves éves napszámos, Csáti György 22 hónapos, Dóczy Bertalan 11 hónapos, Potorán János 23 éves ügyvéd jelölt, Kristóf Ferencz 6 hó

napos, Gombos Róza 9 hónapos, Breuer Mór 78 éves önálló szabó, Fried Lajosné Lippe Lujza 46 éves, Éliás Aranka 3 éves, Reich Bernáthné Stern Nethi 42 éves, Kirner János 43 éves asztalossegéd, Madar Gábor 26 éves cipész segéd, Szendrei Erzsébet 4 hónapos Szekeres Mária 2 hónapos és 2 halva születés, összesen 39. Mint-hogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 48 születést (23 fiu 25 leány) jelentettek be, úgy a születések 9-el mutak felül a halálhíradásokat.

Thaly Kálmán és a sárospataki diákok.

Azon a vacsorán, melyet a város tegnap a tornaversenyen résztvevő diákoknak adott, s mely nagy arányaival és különösen magyaros, debreczeni jellegével a rendező bizottságot legfőképpen dicséri, érdekes, megható jelenet játszódott le. A jókedvvel falatozó diákok között ott sétált az ősz kurucz, Thaly Kálmán, a kit a diákok mindenütt felállva, lelkes éljenzéssel köszöntöttek. Mikor a sárospatakiak előtt elment, azok egyszerre kurucz dalokra gyujtottak rá. Az ősz történetirő, ki e dalokat a feledés porából kiásta, meghatva, könnyezve hallgatta a „Csinom Palkó“ nótáját, a „Hej! Rákóczi, Bercsényi!“ melyeket ifju tüzzel adtak elő. Igazán megható kép volt, az ősz kurucz történetbuvár, ki negyven évi munkáját látta legszebben jutalmazva, a lelkesen éneklő ifjak, s hozzá a környező erdő, a közelben égő máglyarakás, mintha csak táborozó kuruczok lelkesednének azokon a gyönyörű dalokon. Thaly meghatva fogott az ifjakkal kezét, kiknek éneke bizonyára legszebb emléke lesz a tegnapi nap annyi és oly szép emléke között.

Díjlövészet.

A „Polgári Lövész egyesület“ 1903. május hó 21-én tartott díjlövészetén díjat nyertek: Legtöbb körlovással Szabó Sándor 4 koronát. Legjobb mély lövéssel Molnár Ferencz 2 koronát. Junior díjat nyert ifj. Kaszanyiczky Endre legtöbb körlovással 2 koronát.

Megbotránkoztató kegyeletsértés.

A rendőrfőkapitányság kiadott egy rendeletet, hogy az ebeket porázon vezessék, mert ellenkező esetben összefogdosztatnak. E rendeletet megkotránkoztatóan hajtották végre. Ugy látszik a rendőrség nem talált alkalmasnak más időt erre, mint a Rákóczi ünnepélyt. Talán éppen erre várt? A szentnapot ugyszólván megszentelteltette a kutya fogdosással. Mégis csak megbotránkoztató, hogy a gyepmesterek éppen akkor fogdoszák össze a kutya, a mikor az ünneplő közönség a templomból az ünnepélyre megy. Akármilyen szigorú is az a rendelet, de mégis ellehetett volna halasztani egy nappal későbbre. Kérjük, hogy

Naponta

érkeznek

ujdonságok

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN“ arcz s kézbőr finomító szépitő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is i, en ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 kor.

MENTZE HENRIK ujdonságok áruházába

Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

A hol a nagyérdemű vevő közönség kényelmére, bárki a legolcsóbb szabott árak mellett szerezheti be szükségletét, — u. m.: angol fapipák, szivar és cigaretta szipkák, sétatálcák, finom bőrárak, pénz, szivar és cigaretta tárczák, sport és gyermek játékszerek: **football labdák, teniszhajók, labdák; valamint teljes tennis felszerelések**; finom acél és késárak, ollók, zsebkés, borotvák és orotváló készülékek, háztartási különlegességek, alkalmi ajándékok, fésűk, kefék, illatszerek, és mindenféle pipere kellekeket.

a főkapitányság más — hasonló — esetekben gondosabb legyen és rendeleteivel, intézkedéseivel ne kövessen el olyan dolgot, amellyel a kegyeletet megsérti és megbotránkoztatja egy egész város ünneplő közönségét, még a hivatalos köröket is.

Egy tábornok a Gotterhalte áldozata

Alig simultak el a pécsi Gotterhalte hullámai, amelyből kifolyólag Fejérváry honvédelmi miniszter a pécsi honvéd hadapródiskola két hazafias érzésű növendékét eltávolította az intézetből, már újabb Gotterhalte ügy foglalkoztatja ismét a pécsi közvéleményt. Az eset, a mely újabb tanubizonyosága az osztrák katonai körök erőszakosságának és tapintatlan eljárásának a következő: Pécsen a feltámadási ünnep alkalmával a katonai zenekar a császári himnuszt, a Gotterhaltét játszta. A közönség soraiban erre érthető visszatetszés hallatszott, mire Taxis József báró, a pécsi 82. honvéd gyalogdandár parancsnoka, hogy elejét vegye a tüntetésnek, a nóta játszását kézintéssel beszüntette. A dandárparancsnokot ezért a mindenesetre figyelmes cselekedetért pár nap előtt egész váratlanul nyugdíjazták. Az eset, amelyet Holló Lajos a Házban felhozott az interpellációjában, ellenzéki körökben nagy felháborodást és visszatetszést keltett. A függetlenségi képviselők elhatározták, hogy a dolgot nem hagyják annyiban és szóvá teszik még a képviselőházban.

Thaly Kálmán ünneplése.

A tegnapi nap ünneplésén szakadatlan ünneplésben volt része Thaly Kálmánnak, városunk általánosan szeretett és tisztelt képviselőjének. A Rákóczi ünnep alatti ünnepeltetéséről mássutt számolunk be, ezenkívül a torna-versenyen is lelkesen éljeneztek a közönség meg a diákok, most azonban arról a figyelmes meglepetésről akarunk beszámolni, melyben a Kossuth-dalkör részesítette. Tegnap este testületileg jelent meg a Péterfia utcán a Békény-ház előtt, a hol Thaly Kálmán szállva van, s szerenádöt adott tiszteletére. A dalárda előbb Kossuth-nótákat dalolt, azután a bárd cz. műdalt adta elő. Thaly Kálmán melegen megköszönte a szép ovációzt s a dalárda végül lelkesen megéljenezte Debreczen köztisztületben és szeretetben álló képviselőjét.

Szilágyi István irodalmi kör Máramaros-Szigeten.

A Debreczennel szoros baráti összeköttetésben álló Máramaros-Szigeten, hazánk északkeletének a végső örvárosában, lélekemelő ünnepe volt a magyarságnak áldozó csütörtökön. Ekkor tartotta a most alakult Szilágyi István-kör első diszközgyűlését, melyen Marikovszky Menyhért a kör ügybuzgó elnöke tartotta a megnyitó beszédet. Kép-

viseltette magát a Petőfi-társaság Szabó Endréné, Nogáll Janka, Jakab Ödön, Szávay Gyula és Szabó Endre tagjával, továbbá a debreczeni Csokonai kör Komlóssy Arthur alelnöke által. Több irodalmi egyesület levélben, vagy táviratilag üdvözölte az új irodalmi egyesületet. A küldöttek báró Rosner Ervin főispán és Szabó Sándor alispán vendégei voltak és a derék szigetiek elhalmozták őket a szeretetnek és szíves látásnak minden mértékével. A diszközgyűlés a vármegyeház nagy termében folyt le, melyet zsufolásig megtöltött a város mindkét nembeli intelligens közönsége. — Az elnöki megnyitó után Szabó Endre a Petőfi-társaság nevében üdvözölte a kört magas szárnyalású irodalmi fejtegetésekkel, Debreczennek, Csokonai városának üdvözlését Komlóssy Arthur tolmácsolta, rámutatván a két város kulturális kapcsolataira, testvéries érzelmeire, továbbá Szilágyi Istvánnak mint 22 éves Debreczeni diáknak Árpád című költői művével aratott diadalára. A színművészet terén is egymásra van utalva a két város, a kir. tábla, kereskedelmi és iparkamara és a nagy református egyházkerület. A város főterén levő Szilágyi István sikerült meliszobrát pedig debreczeni szobrász Tóth András alkotta. A program többi részét Szabóné Nogáll Janka és Jakab Ödön elbeszélései, Szávay Gyula, Krüzsely Erzsike és Szabó Sándor költeményének felolvasása képezték. Estve jogászok majálisa volt a malomkertben, Rosner Ervin báró főispán pedig fényes estélyt adott a vendégek tiszteletére. Délután Rónaszékre, a festői gyönyörű vidékre tettek kirándulást, hol a sós-tavas bányában, mélyen több száz méternyire a föld alatt — meghatóan hangzott fel a férfi és hölgy társaság ajkairól az örökszép: „Isten áld meg a magyart”!

Rákóczi ünnepély az izr. elemi iskolában.

Szépén sikerült Rákóczi ünnepélyt tartott f. hó 22-én d. e. 8 órakor az izr. elemi iskola nagyszámu közönség jelenlétében. Kuthi Zsigmond igazgató megnyitó beszéde után Brief Ilona k. a. emlékezett meg szép szavakban Rákóczi Ferenczről. A lelkes, emelkedett hangú minden ízében sikerült felolvasás nagy tetszést aratott. A tanulmányosság szép éneke után szavaltatok következtek. A fiuk közül Popper Ferencz, Burger Lajos, Hegedüs Endre, Berger Miklós, Boros Miklós, Balkányi Pál, Klein Ede, a lányok közül Freund Erzsike, Birn Aranka, Szantó Magda, Reichman Edith, Burger Erzsike, Goldstein Helén, Róth Irén, Mandelbaum Irén szavalták a kurucz kor és nagy költőink legjobb költeményeit sikerült előadásban. A szép ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget.

Egy volt debreczeni katona esete Makón.

A „F. M.” írja: Gyermán Mihály makói postaszolga, még debreczeni katonáskodása alatt megismerkedett a nálánál tizenöt évvel idősebb Mercsi Mihálynéval. Az öreg nő szerelmétől, a katonaság után megszabadulván, a makói postánál nyert alkalmazást. A faképnél hagyott asszonyt nem hagyta nyugodni a debreczeni honvéd sze-

relmének az emléke és ez év márcziusában utána jött Makóra, ahol jó ideig vadházasságban éltek. — A legény megunt az asszonyt és fűhöz-fához kapkodott, hogy megszabaduljon Mercsinétől, aki 40 forintot kért, hogy hazautazék. — Gyermán felét ígérte a kért összegnek, de az asszony további könyörgésére sem adta ki a pénzt. Vasárnap végleg szakított az asszonnyal, aki bosszút forralt a hűtlen szerető ellen. A már szokásos módon hajtotta végre bosszúját. Vitriolt vásárolt vasárnap este s a gyanutlanul haladó legényt a postaház mellett leöntötte. A szerencsétlen legényt a makói kórházba szállították.

Csodabogár az iskolai irkán.

Kis iskolás gyerekek iskolai irkáinak hátlapján rendszeren a magyar történelemből vett rövid ismertetések vannak. Ezek arra szolgálnak, hogy a gyermekek, a kik a magyar történetet részletesen még nem tanulhatják, legalább így, ilyen alakban szerezzenek a történelem főbb mozzanatairól és alakjairól képet. — Annál szomorubb, hogy vannak iskolai irkák, a melyekben egy-egy történelmi mozzanatot eltorzítva, elcsúfítva olvashat a gyermek is és így teljesen hamis fogalmat kap a történelmi alakokról. Egy diszpéldányt ebből a fajtaból Kosztolnáról küldtek be lapunknak. Az irka hátlapján Rákóczi Ferenczről ismertetik meg a gyermekeket, szóról-szóra így szól:

„Rákóczi Ferencz. 1703–1711. I. József, mint Magyarország első örökös királya lépett a trónra. Az országot a legnagyobb zavarban és szegénységben találta; bölcs mérséklet és atyai jóakarattal akart ezen bajokon segíteni; azonban — sajnos! jeles intézkedéseinek (?) gyümölcsét sem élvezni, sem tökéletesen megértetni nem bírta. Rákóczi épen azon időben, midőn József uralkodásra lépett, emelkedett fel hatalma legmagasabb fokára, Daczára a király gyöngés eljárásának ezen hataimas ellenség iránt, erőszakos vállalataiban mégis hajlíthatlan maradt, míg nem végre Heissler császári hadvezér Trencsénél őt egy csatában tökéletesen megvervén, örökre (?) megsemmisítette.

Ebből tehát többek közt, megtanulhatja a magyar iskolás gyermek, hogy Rákóczi F. „hataimas ellenség” volt, aki erőszakos vállalataiban szemben állt a Habsburg ház egy tagjának „bölcs mérsékletével és atyai jóakarattal”-val és a kit Heiszter császári hadvezér „örökre megsemmisített.” Erre a csodabogárré, amely bizonyára nem az egyedüli az iskolai irkákon, mindenesetre felhívjuk a tankerület és általában az illetékes körök figyelmét.

Halálozás.

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk, felejthetetlen édes jó anyám, egyetlen szeretett hű gyermekem, szerető hugunk, unokám és jó rokonunk néhai Rácz Julianna Szentgyörgyi Józsefné asszonynak f. hó 21-én reggel, életének 31-ik évében rövid szenvedés után, Budapesten történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei hazaszállítván f. hó 24-én, d. u. 3 órakor fognak Vigkedvü Mihály-utca 7 ik

Holnap, vasárnap
május 24-én a

„Magyar király” kávéházban

a Balaton tambura, zene, dal és táncztársulat, bucusu hangversenyt tart. Beléptidj nincs. — Kitűző italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik tisztelettel ERŐS JAKAB kávé.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ

AT COVERDII EISMERT KEIFEMES 17Ü TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

számu házunktól az újtemplomban tartandó rövid ima után a Czegléd utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Egyetlen leánya Szentgyörgyi Ilona. Bánatos édes anyja: özv. Polgár Rácz Károlyné szül. Sárga Julianna.

Törvényszéki elnök és főherceg összeüt-közése.

A „Pécsi Napló” írja: Sebő Imre a győri kir. törvényszék elnöke nejevel együtt komoly veszedelemben forgott vasárnap délelőtt. Kocsija, melyen ballonyi birtokáról a városba tartott, össze találkozott egy száguldó automobilal, lovai megbokrosodtak s a jó szerencsének lehetett köszönni, hogy gazdájukat a mélységbe nem döntették. Éppen áthajtatott a révfalusi dunai hidon s Győrsziget határába ért, amikor Győrsziget felől egy automobil száguldott velük szemközt a hid irányában. A hidról magas töltés kanyarodik le a község felé. A lovak már messziről észrevették a zakatoló gépkocsit és ágaskodni kezdtek. A kocsis erősen meghuzta a gyeplőt s a kocsit a töltés korlátjához igyekezett szorítani, a bennülő törvényszéki elnök pedig intett az automobilban ülő katonatiszteknek, hogy állítsák meg gépkocsijukat. Ez nem ment elég gyorsan s az automobil csak közvetlenül a keskeny kanyarodónál állott meg, amikor a megbokrosodott lovak a kocsirudat már összetörték. A nagyobb bajt csak az odacsődött falubeliek akadályozták meg azzal, hogy a toporzékoló állatokat gyepelősáron ragadták. Az egyik eközben mégis kirugott s beszakította a kocsit oldalát. A törvényszéki elnök és felesége ekkor már szerencsére nem voltak a kocsin, mert élve a nyugalom első pillanatával, gyorsan kiszállottak. Sebő elnök sápadtan az izgalomtól a katonatisztek felé tartott s átadva névjegyét, névjegyüket kérte. Négyen ültek az automobilban: Négyen ültek az automobilban: egy főbb rangu katonatiszt, egy százados, egy főhadnagy s egy polgári ruhás ur. A százados, a főhadnagy s a polgári ruhás ur (mint utóbb kitűnt: orvos) átadták névjegyüket, a negyedik háttérben maradt. Az elnök tőle is kérte névjegyét, a százados azonban így szolt helyette:

— Főösleges kérni: a fenséges ur Lipót Szalvátor főherceget!

Még egy másik balesetet is elhárított a gépkocsi idején való megállása. Mert a törvényszéki elnök lovain kívül egy egylovas parasztkocsi lova is megbokrosodott az uton. Azt is szerencsésen megkezezhették s az automobil folytatta útját — Bécs felé. Az elnöknek valóságos betegje lett az izgalomnak. Később tudódott ki, hogy a főherceg, aki szenvedélyes léghajós, az automobilal kísérletet tett, hogy versenyt röpüljön egy Bécsben fölbocsátott katonai léghajóval, ami egy ideig sikerült is, de azután a léghajó eltűnt a szemhatárról, mire Lipót Szalvátor altábornagy kíséretével visszatért Bécsbe.

Tolnay Kornél üzletvezető figyelmébe.

Mi kik nagyrabecsüljük és ösmerjük a debreczeni királyi vasuti üzletvezető urnak, Tolnay Kornélnak a kiváló és nemes tulajdonságait, tudjuk előre, hogy amennyiben méltánytalanságot tapasztal, tőle telhetőleg igyekszik orvosolni. A „Független Magyarország” című lapunkban „Az államvasutak és az özvegyasszony” cím alatt egy panaszos levél jelent meg bíráló megjegyzésekkel egybek pcsolva; mely panaszt, mivel éppen a debreczeni üzletvezetőség eljárása ellen méltatlankodik, ajánljuk a figyelmébe. Ha valótlan meg kell czáfolni, ellenkező esetben pedig a méltányosság és igazságnak megfelelőleg sziveskedjék intézkedni. Ime a levél:

Tekintetes Szerkesztőség!

Legyen szabad azon alázatos kérelemmel járulnom a t. szerkesztőséghez, lenne kegyes méltánylást érdemlő panaszom meghalgtatni és becses lapjának megfelelő rovatában azon czélból közzé tenni, hogy így az engem ért méltatlan bánásmódról úgy az egyesek, mint a Magy. kir. Államvasutak felettesebb közegei is tudomást szerezzenek. Férjem, néhai Rákóczy Pál tizenkét évig volt a Magyar kir. államvasutak szolgálatában, mint altiszt alkalmazva. Ezen idő alatt semminemű fégyelmi büntetése nem volt. Mult év július havában elmebajban megbetegedvén, 6 havi kínlődás után a Nagykálói elmeegógyintézetben december 20-an elhalt. Ekkor a vasutigazgatóság engem s három kiskoru gyermekemet 40 korona 87 fillér nyugdíjjal nyugdíjazott. Tekintve a mai nehéz megélhetési viszonyokat, ezen csekély összegből a lét fentartása s gyermekeim iskoláztatása, barmily nélkülözések mellett is teljes lehetetlen. Voltam tehát bátor a Magy. kir. Államvasutak debreczeni üzletvezetőségéhez azon alázatos kérelemmel járulni: lenne kegyes nekem valamelyes megélhetési módot nyújtani. Ezen kéresem meg lett ígérve, de elintézése elmaradt. Ekkor egy ismerősömet fölkeríttem, lenne szives utánanézni; mi késlelteti ügyem elintézését. S az illető volt szives kérdezősködni s azon válasszal értesített, hogy a vasut debreczeni üzletvezetősége viseletem kifogásolva, méltatlannak tart s elvetette kérelmemet. Ekkor elmentem az itteni rendőrkapitányi hivatalba s előadtam ezen ügyet s kértem az ügy megvizsgálását, azaz erkölcsöm felől bizonyítvány kiállítását. Ezzel aztán elmentem személyesen Debreczenbe, hogy erkölcsi bizonyítványom alapján meggyőzdtessem az üzletvezetőséget alaptalan információjuk ellenkezőjéről. De a tekintetes titkár ur nem engedett az üzletvezető ur elé, reám mordult: adja be a bajait írásban, nem érnek rá itt a maga bajaival foglalkozni és ügyeit végig hallgatni.

Csak az esik igen nehezemre, hogy szegény jó uram mily odaadóan és hűen szolgálta a vasutat, s a vasut, ha már nem akar avagy nem segíthet keserves helyzetemben, miért bánt tiszta, sértetlen becsületben, mi czélja rajta foltot ejteni vagy abban gyanuskodnia? Kiváló tisztelettel Szatmár, 1903. május 20. özv. Rákóczy Pálné, nyugdíjas.

Az Abelesz-intézet majálisa.

Az Abelesz-féle leánynevelő intézet növendékei csütörtökön este tavaszi mulatságot rendeztek a nagyerdei Vigadóban. Délután játék volt, este hét órakor pedig kezdetét vette a táncz, mely Kiss Béla muzsikaszója mellett friss kedvben hajnalig tartott. A mulatságnak óriási közönsége volt.

Ó-Tátrafüred

a magas Tátra pompás üdülőhelye május 15-én nyílt meg s már is nagy élénkséget mutat. Különös érdeklődés tárgya az ujonnan épült elegáns fürdő és vizgyógyintézet, mely a modern hygienia és technika vívmányainak igénybe vételével a legnagyobb kényelemmel és izléses fényüzéssel rendeztetett be. Az u. n. „Luxus kabin”-ok üveg fürdőkádjaikkal és előkelő berendezésükkel valóban a legkényesebb igényeket is kielégítő specialitást képezik. A tavaszi és őszi idény élénkítésére a fürdőigazgatóság évek óta nagy áldozatot hoz, a mennyiben május jun. és szept. hónapokban egy heti teljes pensio elsőrendű lakással és jó ellátással összesen 36 koronába kerül személyenként. Az ujonnan megjelent prospektust kívánatra szivesen küldi a fürdőigazgatóság.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczyról és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tőzsdékben és könyvkereskedésekben.

Nyilatkozat.

Meggyőződtem a szolyvai és Luhi Erzsébet viz jótékony hatásáról, mit veszélyes tudóbajom után való kuraként használok. Vedress Gyula az orsz. Színészegyes. titkára Budapest.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben
már **MEGNYILT.**

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők
előállítatnak.

Az új szőnyegházban

ujjonnan nagyválasztékban érkeztek:

Szőnyegek

Agy és asztalterítők

Szővet, selyem, plüsfüggönyök

Butorszövetek

Ujdonság:

Aplikált csipke Storok

Volanttal.

Valódi Linoleum.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth utca 11.

Halzsir.

Elsőrangú triesti cég, mely e czikk közvetlen behozatalával foglalkozik, Debreczen részére a timároknál jól bevezetett

képviselőt

keres. Urak, kik komolyan akarnak e czikkkel foglalkozni, kitünő jövedelemre tehetnek szert. Szives ajánlatok „versenyképes” alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Boros Testvérek nődivat áruházában
 Divatos Ruhakelmék, Selymek, Jó
 Jó Sefirek, Batisztok, Vász-
 Olcsó nak, Szönyegek, Függő-
 Divatos nyök, Ágyterítő, Pipere cikkek.

Villanyos házi csengők felszerelést olcsón és szakemberien készít **Rosenberg és Hammer** villany műszerészek Debreczen, Piacz u. 2. sz. a nagytemplom mellett.

Ispán gazdasági téren jártas és megbízható állást keres csapó-u. 2. üzletben. Machleid Viktor.

Kopir könyvek

szabadalmazott, kитеhető regiszterrel (igen czélszerű) 1000 lapos 2 frt 20 kr. 500 lapos 1 frt 20 kr-ért beszerezhető Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Kolbeck HARSFA szállodája

BÉCS, 10. kerület. Laxenburgerstrasse 19.
 A déli és az államvasuti indóház mellett — a közuti villanyos vasut megálló helye minden irány felé. Barátságos polgári új berendezésű ház. Villanyos világítással, fürdővel és mérsékelt árakkal. Kiszolgálás és világítás nem lesz különösen számítva.

Kolbeck Ferencz
 szállodás.

A haj újra növése!

A bel és külföld ezer és ezer orvosa ajánlja a „Lovaerin hajvizet” hiányos haj és szakáll növése stb. A „Lovaerin hajviz” férfiaknak, nőknek és gyermekeknek pompás hajazatot kölcsönöz, minden haját sűrűvé, hosszúvá, teljessé, fényes és selyem puhává teszi, azt ifjú frissesség és szépségében megtartja, megóvjaa a kihullástól, a fejbőrt tisztán és egészségesen tartja és a kopaszságtól megóvjaa. Korai öszülésnél a „Lovaerin” által festés nélkül eredeti színét visszahozza ismét. A Lovaerin a létező legjobb cosmeticai szer a haj és szakáll ápolásra. „Lovaerin” egészségügyileg megvizsgáltatott és kiváló előkelőségektől jónak elismertetett.

Egy üveg „Lovaerin”, mely több hónapig elég, ára 5 kor., 3 üveg 12 kor., 6 üveg 20 kor. Proba-üvegeket 2 koronáért küld postai utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett

Feith M. Bécs

VI. Mariahilferstrasse 45.

Klimatikus gyógyfürdő

Szolyva-Hársfalva

Hidegviz-gyógyintézet

(Beregmegyében.)

Posta és távirtda a fürdő telepen.
 (Vasuti állomás.)

Elsőrendű cigányzene.

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és sétányok,

GYÓGYJAVALLATOK:

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyuviz és fürdők ez idén ujonnan és czélszerűen átalakított sós és fenyőbelégzési intézet, villany massage, természetes melegtej, juhsavó, mindezek czélszerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

Tüdőbajok, malária (mocsárláz) gége, hörg, és tüdőhurut, emésztetlenség, máj és lépda-ganatok, vishólyaghurut, specifikus s görvé-lyes csontbá talmaknál. Mindenféle idegbán-talmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vértbajok, kösz-vény, görvény, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehér folyás, sápkór, havi zava-roknál.

Idény májustól októberig.

Járványmentes hely. Gyógyszertár.
 Allandó fürdőorvos. Két vendéglő.

Prospektussal s egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

Kitünő ellátás és lakás.

a fürdőigazgatóság.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók részére.
 Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi elősmerő nyilatkozat.

Kaphato

J. Serravalló-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytarakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fiillerért
 1/1 " " 4 " 40 "

Miért szenved ön?? Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas opeátiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifiola kenőcsöt

használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utólrhetlen. A valódi Centifiola-kenőcs alkalmazhat : a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak ese eiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknek, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknek; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinöves, képződmény, karbunkulus és ráknál; v gre pokolvar, körömméreg, körömgnyülés, a lábnaK járás közben történt kisebelése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzuzás stb. ese eiben. 2 tégely csomag csomagolással postadíjjal együtt 3 ko. 50 fil. Temérdek elősmerő levél megtekinthető. U ánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada” a tégelybe van e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balsam és Centifiola kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólrhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régiebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utózásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitünő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim :

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
 Főraktár : Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Csipkefüggönyök

tisztítását

a szélek elrongálása nélkül

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilek, douchesse szaténok, es mindenemű jó mosó **kartonok, himzett batistok, piqé ujdonságok**, továbbá **Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak**, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű **chifonok**, csikos jegvű **havasi vásznak**, **Szepességi Damast asztalneműek törülközők**, ágyhuzatokra való **vászon kanavásznak, zephirek, ágy és asztal terítők, csipkefüggönyök, paplanok**, továbbá mindenemű **menyasszonyi kelengyék** pontos összeállítását elvállalom szolid olesó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

A FÖLDES-féle **Margit-crème** legjobb a világon. Hatása csodás.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására a legkiünőbb és legbiztosabb a vegytisztításon ártalmatlan

Legkiünőbb a nap és szél befolyása ellen,

sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz a zsirmentes közkedvelt

FÖLDES-féle Margit-crème

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szepilőt, májfoltot, pattanást, bőraktát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, az arcot fehérré, simává és üdévő varázsolja.

Hamisítók bíróság üldöztek.

Förvényesen védve. Utánzatoktól óvakodjunk!

Ára: kis tégely 1 kor. nagy tégely 2 kor. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszert kereskedésben.

Margit hölgypor 3 szinben K. 1.20. Margit szappan 70 fl. Margit fogpép 1 k. (Zahn pasta) Margit arcviz 1 k.

Főraktár Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovács N., Mihalovits I. Muraközy László, Rotsnek V. Emil gyógyszerárában, Jósá és Jóna drogeriájában.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépitő szer.

Javallatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megtegedései, valamint vérszegénység stb. Ellenjavallat: aszkór.

Gleichenberg gyógyhely

Alkalikus muriatikus források: **Constantin** és **Emma** forrás, alkalis-muriatikus szénsav, János forrás: tiszta szénsav, Klausen forrás; savó, sterilizált tej [száraz táplálás] kefir, források belélegzés, fenyőtűgöz belélegzés, mindkettő külön kabinokban, légzési készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványvíz és pezsgő meleg fürdők, fenyőfü és aczélfürdők. Nagy vtzgyógyintézet, terepkura. Lány, langyos meleg, pormentes, szélesenedes levegő, erdős fensikon.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

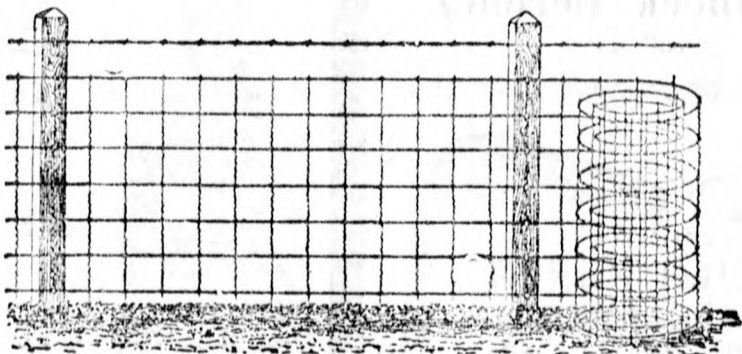
Lakás és koci megrendelések

az igazgatóságnál **Gleichenberg.**

Saison máj. 1-től szeptember végeig.

Bámulatosan olesó kerítések!

Szólotermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés gyára

BUDAPEST, VIII. kerület, Üllői-ut 48 sz.

Ajánlja kizárólagosan szat adalmazott

Hungária sodronyfonatát,

mint a legzeleszerűbb és legolesőbb kerítési anyagot.

mely előnyeinel fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: olesóság: 1 méter magasságu tekercesekben a következő árakon kapható:

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Sodronyvastagság:	1.2	1.4	1.6	1.8	2.00	milliméter.
-------------------	-----	-----	-----	-----	------	-------------

Ár méterenként:	40	45	55	60	65	fillér.
-----------------	----	----	----	----	----	---------

Körülbelül 3x5 centiméter hosszúságú lyukbőséggel:

Sodronyvastagság:	1.2	1.4	1.6	1.8	2.00	milliméter.
-------------------	-----	-----	-----	-----	------	-------------

Ár méterenként:	50	60	70	80	95	fillér.
-----------------	----	----	----	----	----	---------

Czelszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is megátolja; első és alsó szélei pedig tuskések, tehát az átmozást megnehezíti. A fonat csavart szálai mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztzálak pedig hullámosak, a szálak összecusuzása tehát ki van zárva.

Könnnyű kezelés: Kézzelel meghuzva, egyszerűen a faduczokhoz szegezendő, horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előny a fonat feszsége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét felerősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két tuskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — Tuskés sodrony ára méterenként 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra, csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból Föld- és kavicsrostákar, magtáráblakrostályokat, ökör-szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó-rostákat, borászúrkot, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.